

## VILNIAUS SIMONO KONARSKIO MOKYKLOS PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Vilniaus Simono Konarskio mokykloje tvarkos aprašo (toliau Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti mokyklos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurtui, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, emociškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašas nustato patyčių stebėjimo, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu mokykloje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religijos ar tautybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas, pagalbos mokiniui specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie patyčias, turi tinkamai reaguoti ir užkirsti joms kelią;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi mokyklos bendruomenės nariai turi būti supažindinti ir patvirtinti tai savo parašu su mokyklos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos aprašu:

4.1. mokyklos vadovai supažindina mokinius bei mokytojus;

4.2. klasių vadovai supažindina mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) tėvų susirinkimo metu;

4.3. direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams supažindina techninį personalą.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

5.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, uėjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

5.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas;

5.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.5. patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias;

5.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

## **II SKYRIUS**

### **PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE**

7. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėjimu rūpinasi mokyklos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojai ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

8. Mokyklos direktorius yra atsakingas už mokyklos Tvarkos aprašo parengimą ir vykdymą, už stebėsenos rezultatais paremto kasmetinio mokyklos patyčių prevencijos priemonių plano parengimą, jo pristatymą mokyklos bendruomenei ir vykdymą.

9. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja ne mažiau 3 atsakingi asmenys (direktoriaus pavaduotojas neformaliai ugdymui, socialinis pedagogas, psichologas), sudarantys patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo grupę (toliau – Vykdytojų grupė). Mokyklos direktorius Vykdytojų grupės nariais paskiria 3 ar daugiau Vaiko gerovės narius, kurie kasmet:

9.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus;

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar direktoriaus pavaduotojų ugdymui dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus mokyklos direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo mokykloje, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. atlieka kitus mokyklos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovai ar direktoriaus pavaduotojai ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

## **III SKYRIUS**

### **PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE**

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, mokytojas ar pagalbos mokiniui specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;

11.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės vadovą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias;

11.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vykdyto grupės narių apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), kartu pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas).

12. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

12.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (1 priedas); ją perduoda Vykdyto grupės pirmininkui, psichologui ar socialiniam pedagogui;

13. Užpildytą formą priėmęs asmuo (Vykdyto grupės narys ir/ar socialinis pedagogas) formą registruoja Patyčių registracijos žurnale;

13.1. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį;

13.2. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vykdyto grupės posėdį o prireikus ir Vaiko gerovės komisijos posėdį.

14. Vykdyto grupė ar Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

14.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klasės mokiniais, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

14.2. informuoja mokyklos direktorių apie esamą situaciją;

14.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinus susirinkimus situacijos įvertinimui.

15. Mokyklos bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą, veiksmai:

15.1. kreipiasi į mokinio patyrusio patyčias klasės vadovą, kuris imasi veiksmų, numatytų Tvarkos apraše.

16. Vaikui pasityčiojus iš mokyklos vadovų, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų ar kitų darbuotojų, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos direktorių, kuris imasi Tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

17. Administracijos vadovams, mokytojams, pagalbos mokiniui specialistams ar kitiems darbuotojams pasityčiojus iš vaiko, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti mokyklos direktorių, kuris imasi Tvarkos apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

18. Mokyklos direktorius, sužinojęs apie mokyklos darbuotojo patiriamas patyčias arba mokyklos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.

19. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

#### **IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

20. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems

fiziniam ar juridiniam asmeniui atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

21. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Tvarkos aprašu pasirašytinai.

22. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Tvarkos apraše, supažindinami tėvų susirinkimo metu ir patvirtina tai savo parašu.

23. Tvarkos aprašas skelbiamas mokyklos internetinėje svetainėje.

---

Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo  
Vilniaus Simono Konarskio mokyklos tvarkos aprašo  
1 priedas

**VILNIAUS SIMONO KONARSKIO MOKYKLA  
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS**

Pranešimo data \_\_\_\_\_

**Bendrieji duomenys:**

Kam pranešta apie patyčias:	
Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
<b>Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Fizinės:</b> vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);</li> <li>- <b>Socialinės:</b> įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;</li> <li>- <b>Elektroninės:</b> patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.);</li> <li>- <b>Kiti pastebėjimai</b> (įrašyti) _____.</li> </ul>	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

**Duomenys apie patyčių dalyvius:**

Vaiko, patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Vaiko/-ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:	

**Išsamesnė informacija apie įvykį:**

--

**Mokyklos mokytojo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:**

--

**Veiksmų po įvykio, planas su:**

Vaiku patyrusiu patyčias:	
Vaiku, kuris tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

Patyčių registracijos žurnale Nr. \_\_\_\_\_

# VILNIAUS SIMONO KONARSKIO MOKYKLOS

## REAGAVIMO Į PATYČIAS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO PLANAS

